

ע"פ 2068/16 - פלוני נגד מדינת ישראל, פלונית

בבית המשפט העליון

ע"פ 2068/16

לפני: כבוד השופטת ע' ברון
המבקש: פלוני

נגד

המשיבות: 1. מדינת ישראל
2. פלונית

בקשה לעיכוב ביצוע רכיב הפיצויים בגזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים ב-תפ"ח 43040-10-13 מיום 31.1.2016 שניתן על ידי כבוד סגן הנשיא י' צבן וכבוד השופטים ר' כרמל ו-ר' פרידמן-פלדמן

בשם המבקש: עו"ד יעקב קמר

בשם המשיבה: עו"ד נילי פינקלשטיין

החלטה

לפניי בקשה לעיכוב ביצוע רכיב תשלום הפיצויים שהושתו על המבקש, במסגרת גזר הדין שניתן בעקבות הרשעתו בסדרת עבירות מין שביצע בביתו, המשיבה 2 (להלן: המתלוננת).

הרקע לבקשה

1. נגד המבקש הוגש כתב אישום לבית המשפט המחוזי בירושלים ב-תפ"ח 43040-10-13 (כבוד סגן הנשיא י' צבן וכבוד השופטים ר' כרמל ו-ר' פרידמן-פלדמן), המייחס לו עבירות של אינוס במשפחה לפי סעיף 351(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977

עמוד 1

(להלן: החוק) בצירוף סעיף 345(א)(3) לחוק; מעשים מגונים במשפחה לפי סעיף 351(ג)(1) לחוק בצירוף סעיף 348(א) לחוק; מעשים מגונים לפי סעיף 348(ג) לחוק; הדחה בחקירה לפי סעיף 245(ב) לחוק; והתעללות בקטין בן משפחה לפי סעיף 368ג סיפא לחוק. על פי המתואר בכתב האישום, בין השנים 1998-2006, כאשר המתלוננת הייתה בת 4-12 שנים, המבקש ביצע בה 16 עבירות מין, ובין השאר חיכוך איבר מינו במתלוננת עד הגעה לפורקן וכן בעילתה - לעיתים תוך שימוש באלימות. בהמשך, בין השנים 2012-2013, המבקש ביצע במתלוננת מעשים מגונים שלא בהסכמתה בארבע הזדמנויות שונות, בעל אותה, ואיים עליה שלא תגלה דבר לשירותי הרווחה. בנוסף, במשך תקופה של עשר שנים עובר להגשת כתב האישום, נהג המבקש להכות ולגדף את ילדיו תדיר, ביניהם את המתלוננת, באופן שנטען כי עולה כדי התעללות גופנית ונפשית.

ביום 20.12.2015 הורשע המבקש במרבית העבירות שיוחסו לו, וזאת על סמך עדותה של המתלוננת, עדויות חבריה שלהם סיפרה על המעשים וכן על סמך הודאתו של המבקש ביחס לחלק מהעבירות. ההודאה נמסרה הן במסגרת החקירה המשטרתית והן בפתח המשפט - אולם המבקש חזר בו מהן בהמשך המשפט משהתחלף סניגורו, ועל דוכן העדים הוא הכחיש את כל המיוחס לו. ואולם, בית המשפט המחוזי קבע כי חזרתו של המבקש מההודאה אינה מהימנה, ובסופו של יום הרשיע אותו ב-10 מתוך 16 עבירות של מעשים מגונים שביצע בין השנים 1998-2006; ב-3 מתוך 4 עבירות של אינוס, עבירה של מעשה מגונה ועבירה של הדחה בחקירה בין השנים 2012-2013; וכן בעבירה של התעללות בקטין בן משפחה.

ביום 31.1.2016 גזר בית משפט קמא את דינו של המבקש והעמידו על 13 שנות מאסר בפועל ושנתיים מאסר על תנאי. בתוך כך הדגיש בית המשפט את החומרה של המעשים שבהם הורשע המבקש והתייחס לנזקים הרבים שנגרמו למתלוננת כעולה מתסקיר שהוגש. מנגד בית המשפט ציין את עברו הפלילי הנקי של המבקש ואת נסיבות חייו הקשות. בנוגע לפסיקת פיצויים לפי סעיף 77 לחוק, קבע בית המשפט במסגרת גזר הדין, כי על המבקש לשלם פיצוי בסך של 30,000 ש"ח למתלוננת.

2. ביום 13.3.2016 הגיש המבקש ערעור הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין, ובתוך כך על הפיצוי שהושת עליו לשלם. המבקש טרם הגיש את נימוקי הערעור. המדינה מצידה הגישה ערעור על קולת העונש במסגרת ע"פ 2197/16, ובו היא טוענת כי סכום הפיצוי שנקבע אינו משקף כראוי את היקף הפגיעה המשמעותי במתלוננת.

כחודשיים לאחר הגשת הערעור הגיש המבקש את הבקשה שלפניי, לעיכוב ביצוע רכיב הפיצויים שבגזר הדין, כך שזה יעוכב למשך חודשיים לאחר ההכרעה בערעור. לטענת המבקש "אין סיכוי" שהפיצוי יוחזר במקרה שחיובו יבוטל במסגרת הערעור. כמו כן טוען המבקש שלא יצליח לשלם את הסכום עד למועד שנקבע מאחר שהוא מחוסר אמצעים. לטענת המדינה דין הבקשה להידחות. באשר למאזן הנוחות, נטען כי המבקש לא הציג כל תשתית ראייתית לטענה שלפיה המתלוננת לא תוכל להשיב את הכסף, אם תידרש לכך. עוד טוענת המדינה שהמבקש לא העלה טיעונים כלשהם באשר לסיכויי הערעור שהגיש. לבסוף טוענת המדינה כי מצבו הכלכלי של המבקש אינו מהווה כשלעצמו שיקול לעניין עיכוב ביצוע של החיוב הכספי. המתלוננת מתנגדת אף היא לבקשה וטוענת כי הכסף דרוש לה על מנת לממן את טיפולי השיקום שלה, ולנוכח הנזק הרב שנגרם לה.

דיון והכרעה

3. בהתאם לסעיף 77 לחוק, ניתן לחייב אדם שהורשע בפלילים בתשלום פיצויים "לאדם שניזוק על ידי העבירה", בשל הנזק או הסבל שנגרמו לו. אחת התכליות של הוראה זו היא לאפשר פיצוי מהיר ויעיל לניזוק באמצעות ההליך הפלילי וכך "לחסוך מן הנפגע כי יכתת רגליו לבית-המשפט האזרחי" (רע"פ 2976/01 אסף נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 418, פסקאות 10 ו-19 לפסק דינו של השופט (כתוארו אז) מ' חשין (2002)). תכלית זו משפיעה על אופי הדיון בבקשה לעיכוב ביצוע תשלום פיצויים. לפיכך הגשת ערעור, לשעצמה, איננה משהה את החובה לשלם (ע"פ 2760/14 אוחיון נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (14.5.2014)); וככלל, בהיעדר נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, בית משפט אינו מורה על עיכוב ביצוע של חיוב כגון דא (ע"פ 7957/08 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (23.9.2008)).

נוסף על כך, פיצוי לפי סעיף 77 לחוק העונשין נושא מאפיינים אזרחיים מובהקים – הן מבחינת המהות, הן מבחינת סדרי הדיון; וזאת חרף היותה של הוראה זו בגדרי חוק העונשין ועל אף שעסקין בחיוב שהושת במסגרת גזר דין במשפט פלילי. בהתאם, בבקשה לעיכוב ביצוע רכיב הפיצויים שנפסקו בגזר דין פלילי אין חובה לקיים דיון במעמד הצדדים; והדבר נכון אף במקרה כמו בענייננו שבו הערעור מכון לרכיבים נוספים שבגזר הדין (ע"פ 3190/13 זאדה נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (4.6.2013) (להלן: ענייןזאדה); וראו גם: ע"פ 1630/15 גיליון נ' מדינת ישראל, פסקה 2 (19.4.2015)). כך גם, בדומה לעיכוב ביצוע פסק דין כספי בהליך אזרחי, ככלל בית משפט לא יורה על עיכוב ביצוע רכיב פיצויים בגזר דין אלא בהתקיים שני תנאים מצטברים: סיכויי ערעור טובים, ומאזן נוחות הנוטה לטובת עיכוב הביצוע (ע"פ 397/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (26.3.2014); ע"פ 2350/15 שהאב נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (29.4.2015)). כידוע, שני התנאים מקיימים ביניהם יחס של "מקבילית כוחות", שלפיה ככל שסיכויי הערעור של המבקש נמוכים, על המבקש להראות כי מאזן הנוחות נוטה באופן מובהק יותר לטובתו, ולהיפך (ע"פ 4768/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (21.10.2014)). אולם נפסק לא אחת כי השיקול המרכזי מבין השניים הוא שיקול מאזן הנוחות, ובפרט האפשרות של השבת המצב לקדמותו אם יתקבל הערעור (ראו למשל בש"א 3215/06 הממונה על ההגבלים העסקיים נ' דור אלון אנרגיה בישראל (1998) בע"מ, פסקה 9 (26.4.2006)).

4. בענייננו, לאחר עיון בבקשה ובתגובות לה מצאתי כי דינה להידחות. המבקש סומך את הבקשה בעיקר על חוסר יכולתו הכלכלית, כנטען, לשאת בתשלום. ואולם, כלל הוא כי מצבו הכלכלי של המבקש אינו מהווה, לשעצמו, שיקול בשאלת עיכוב ביצוע פסק דין כספי (ע"פ 4691/08 מג'ארי נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (18.6.2008)); ומכל מקום המבקש לא תמך את בקשתו בתשתית עובדתית להוכחת היעדר יכולת כלכלית לשאת בתשלום הפיצויים. לכך יש להוסיף כי טיעונו של המבקש שלפיו אם יזכה בערעור לא יהיה באפשרותו לגבות בחזרה את הכספים נטענו בעלמא, ללא ביסוס כלשהו. אין אפוא מקום לקבוע כי מאזן הנוחות נוטה לטובת עיכוב ביצוע התשלום. באשר לסיכויי הערעור המבקש לא טען דבר – לא במסגרת בקשה זו ואף לא במסגרת הודעת הערעור, שהרי כאמור נימוקי הערעור טרם הוגשו. ממילא במצב דברים זה אין בכוונתי להביע עמדה בדבר סיכויי הערעור לעניין רכיב הפיצויים, ובלאו הכי די בהיעדר ביסוס מספיק לטענת מאזן הנוחות שבפי המבקש כדי להכריע את הכף לעבר דחיית הבקשה.

בטרם סיום יוער, כי אין באמור כדי למנוע מן המבקש לפנות למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, שבסמכותו לפרוס או לדחות תשלום חוב ככל שימצא כי קיים צידוק לכך לאחר בחינת יכולותיו של המבקש (ע"פ 4200/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה יג (21.8.2013)).

סוף דבר, הבקשה נדחית. לפני משורת הדין, ניתנת למבקש ארכה לתשלום הפיצויים למתלוננת, עד ליום 14.6.2016.

ניתנה היום, כ"ג באייר התשע"ו (31.5.2016).

ש ו פ ט ת